

Utökade FREDA-kortfrågor

Råd för användning

Utökade FREDA-kortfrågor är i första hand avsedda att användas i intervjuform. Dessa frågor ska ställas i alla nya ärenden samt kontinuerligt i pågående ärenden. De ska även ställas vid indikation om våld. Syftet med frågorna är att identifiera stödbehov. Frågorna är frivilliga att besvara.

Kunskap och ansvar

Reaktionen hos den professionella som frågar om våld är av stor betydelse. Att bli negativt bemött, och framför allt att inte bli trodd eller inte bli tagen på allvar, upplevs som mycket svårt och kan fördröja eller förhindra vidare hjälpsökande och uppbrott. Den som ställer frågor om våld bör därför:

- Ha grundläggande kunskap om våld i nära relationer, både kring utsatthet för och utövande av våld.
- Känna sig säker på hur ett jakande svar ska hanteras och vilka rutiner för vidare information, hänvisning eller ytterligare utredning som gäller i verksamheten när våldsutsatthet identifieras.
- Medvetenhet om säkerhetsaspekter för den som är eller har varit utsatt för våld.

Inramning av frågorna

Att prata om våld kan väcka starka känslor, och det kan vara svårt att berätta om egen utsatthet eller problematiska beteenden. Därför är det viktigt att inleda samtalet på ett sätt som skapar trygghet och tydlighet. I de flesta situationer är det rimligt att inleda samtalet med att berätta om socialtjänstens ansvar för att identifiera och erbjuda stöd och skydd till personer som lever med våld i nära relationer. Det kan också vara relevant att berätta att frågor om våld ställs till alla i den aktuella målgruppen och varför.

Om frågorna ställs på indikation om våld kan det vara viktigt att berätta vilka omständigheter som väckt oro och föranleder frågorna och samtidigt vara öppen för det som kommer fram oavsett om det bekräftar eller dementerar den initiala misstanken. Vid misstanke om utövande av våld bör den utsattas säkerhet tas i beaktning innan ett tydliggörande av oro förmedlas till den enskilde.

Om det vid ett enskilt tillfälle bedöms som olämpligt att ställa frågorna, planera in att ställa dem vid ett annat tillfälle.

Att tänka på i mötet

- Betona att frågorna ställs till alla för att undvika att personen känner sig utpekad.

- Lyssna och bekräfta att det var bra att hen berättade.
- Säkerställ att det finns en plan för skydd och stöd om det behövs.
- Erbjud stöd och hjälp utifrån personens behov och förutsättningar eller hänvisning vidare till stödinsatser som finns att tillgå både från Socialtjänsten och från andra aktörer så som polis, sjukvård och idéburna verksamheter.
- Om personen har uttryckt att det finns risk att hen skadar någon annan, kom ihåg att tänka kring risk och skydd för de personerna.

Vid behov kan du förklara vad som menas med våld och ge exempel på olika former av våld. Upplys gärna den tillfrågade om att närstående kan syfta på en nuvarande partner, före detta partner, familjemedlem, släkting, vän eller bekant. Det kan även gälla andra personer som den våldsutsatta har eller har haft en nära och förtroendefull relation med. Att klargöra vem eller vilka som utövar våldet kan ha betydelse för en riskbedömning av fortsatt utsatthet.

Delande av information och sekretessbrytande bestämmelser

Vid upptäckt av både utsatthet för och utövande av våld är det alltid viktigt att ta den våldsutsatta personens säkerhet i beaktande. Det finns flera sekretessbrytande bestämmelser som har koppling till våld i nära relation. Innan uppgifter lämnas till annan myndighet bör en bedömning av situationen göras. Konsultera närmaste arbetsledning och jurist vid behov.

- Enligt 10 kap. 15 a § OSL hindrar inte socialtjänstsekretessen att uppgift lämnas till en annan myndighet om det behövs för att till exempel utreda brott.
- Enligt 10 kap 18 c § hindrar inte socialtjänstsekretessen att uppgift som rör en enskild eller närstående till enskild lämnas till polismyndigheten om det finns konkret risk för att ett våldsbrott mot närstående kommer att begås där straffvärdet är minst ett år. Uppgifter ska inte lämnas om det är olämpligt med hänsyn till pågående eller planerade insatser.
- Enlighet med 10 kap. 21 § OSL har Socialnämnden möjlighet att lämna ut uppgifter om brott som riktats mot barn under 18 år, eller försök, förberedelse eller stämpling till brott.
- Enligt 10 kap. 23 § OSL får en uppgift av betydelse för utredningen av ett brott som har ett straffvärde av minst 6 månaders fängelse lämnas till annan myndighet.

Vid misstanke om att ett barn far illa ska enligt SoL 19 kap 1 § en orosanmälan göras till Barn och Unga.

Utökade FREDA-kortfrågor

Många människor utsätts för våld och övergrepp i hemmet eller på andra platser och i den situationen har man rätt att få hjälp och stöd. Stöd kan även ges till personer som utsätter andra och vill ändra sitt beteende. Våldet kan vara fysiskt, att bli knuffad, slagen sparkad eller på annat sätt orsakad skada eller smärta. Det kan också vara psykiskt, att man kränks, trakasseras, hotas, får saker förstörda eller att någon annan tar kontroll över ekonomin. Våld kan vara sexuellt, att man utsätts för oönskad sexuell kontakt, känner sig pressad eller tvingad till sexuella handlingar eller utsätts för våldtäkt. Sexuellt våld kan även vara att bilder eller filmer där man förekommer i en sexuell situation sprids mot ens vilja eller att man på annat sätt utsätts för sexuellt ofredande eller sexuell förnedring.

	Under senaste året?	Tidigare i livet?	Är du nu rädd för den/de personerna?	Har du kontakt med den/de personerna?
1. Har du blivit utsatt för någon form av fysiskt övergrepp av någon (t ex. knuffad, slagen, sparkad eller annat)? ☐ NEJ ☐ JA	Om JA, av vem/vilka	Om JA, av vem/vilka	☐ NEJ ☐ JA	☐ NEJ ☐ JA
2. Har du blivit utsatt för någon form av psykiskt övergrepp (t ex. kränkt, trakasserad, kontrollerad, hotad, fått saker förstörda, ej fått kontrollera ekonomin eller annat)? ☐ NEJ ☐ JA	Om JA, av vem/vilka	Om JA, av vem/vilka	☐ NEJ ☐ JA	☐ NEJ ☐ JA
3. Har du blivit utsatt för någon form av sexuellt tvång? ☐ NEJ ☐ JA	Om JA, av vem/vilka	Om JA, av vem/vilka	☐ NEJ ☐ JA	☐ NEJ ☐ JA
4. Har du hindrats från att använda rullstol, käpp eller annat hjälpmedel? ☐ NEJ ☐ JA	Om JA, av vem/vilka	Om JA, av vem/vilka	☐ NEJ ☐ JA	☐ NEJ ☐ JA
5. Har du vägrats hjälp med att ta din medicin, komma till badrummet, komma upp ur sängen, klä dig eller få mat/dryck? ☐ NEJ ☐ JA	Om JA, av vem/vilka	Om JA, av vem/vilka	☐ NEJ ☐ JA	☐ NEJ ☐ JA
Tillagda frågor om att utsätta andra	Under senaste året?	Tidigare i livet?	Tror du att personen/personerna är rädd för dig idag?	Har du kontakt med personen/personerna idag?
6. Upplever du att du har svårigheter med ditt humör, tankar eller beteende på sådant sätt att det riskerar att gå ut över någon annan? ☐ NEJ ☐ JA	Om JA, av vem/vilka	Om JA, av vem/vilka	☐ NEJ ☐ JA	☐ NEJ ☐ JA
7. Tror du att någon som står dig nära har upplevt dig som skrämmande, hotfull eller våldsam? ☐ NEJ ☐ JA	Om JA, av vem/vilka	Om JA, av vem/vilka	☐ NEJ ☐ JA	☐ NEJ ☐ JA

Om du har hemmavarande barn under 18 år:

Har barnet/barnen vid övergrepp sett, hört eller märkt våldet?

Nej Ja, vid enstaka tillfälle Ja, vid upprepade tillfällen

Oavsett övergrepp mellan vuxna, har barnet/barnen själva varit utsatta för våld?

Nej Ja, vid enstaka tillfälle Ja, vid upprepade tillfällen